

Sygn. akt II AKa 121/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Janusz Jaromin (spr.)

Sędziowie: SA Małgorzata Jankowska

SA Stanisław Stankiewicz

Protokolant: st. sekr. sądowy Karolina Pajewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Regionalnej w Szczecinie del. do Prokuratury Okręgowej w Szczecinie Tomasza Wojtkiewicza

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2019 r. sprawy

S. S.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 14 marca 2019 r. sygn. akt III K 350/18

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. N. M. kwotę 147,60 (stu czterdziestu siedmiu 60/100) złotych z VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze.

SSA Stanisław Stankiewicz SSA Janusz Jaromin SSA Małgorzata Jankowska

Sygn. akt II AKa 121/19

UZASADNIENIE

S. S. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1) Sądu Rejonowego w Szczecinie z 30 sierpnia 2005 r., sygn. akt XIV K 1763/05, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby i karę 30 stawek dziennych po 10 złotych; postanowieniem z dnia 29 maja 2008 r. zarządzono wykonanie kary warunkowo zawieszonyj;

2) Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 8 września 2014 r., sygn. akt V K 684/14 za ciąg przestępstw z art. 286 § 1 k.k. popełniony w okresie od 24 stycznia 2014 r. do 15 lutego 2014 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby oraz karę grzywny w wysokości 150 stawek dziennych grzywny po 10 złotych;

3) Sądu Rejonowego Szczecin- Centrum w Szczecinie z dnia 14 października 2014 r., sygn. akt V K 683/14

- za ciąg przestępstw z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. popełnionych w okresie od 12 lutego 2014 r. do 15 lutego 2014 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 150 stawek dziennych po 20 złotych każda;

- za ciąg przestępstw z art. 286 § 1 k.k. popełnionych w okresie od 12 lutego 2014 r. do 13 lutego 2014 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 150 stawek dziennych po 20 złotych każda;

oraz karę łączną 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby i karę łączną grzywny w wysokości 200 stawek dziennych po 20 złotych każda; postanowieniem z dnia 1 marca 2018 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;

4) Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 26 września 2017 r., sygn. akt V K 261/17 za czyn z art. 278 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw.

z art. 64 § 1 k.k. popełniony w okresie od daty bliżej nieustalonej, nie później niż od grudnia 2014 r. do dnia 20 września 2016 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

5) Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 12 lipca 2018 r., sygn. akt III K 110/18 za kwalifikowany z art. 91 § 1 k.k. ciąg przestępstw:

- z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zb.

z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnionego w okresie od co najmniej 28 lutego 2013 r. do 7 marca 2013 r.

- z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw.

z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnionego w okresie od co najmniej 28 lutego 2013 r. do 8 marca 2013 r.

na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby oraz karę grzywny w rozmiarze 200 stawek dziennych po 20 złotych każda.

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 14 marca 2019 r., sygn. akt III K 350/18:

I. na podstawie art. 91 § 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec S. S. wyrokami opisanymi w punktach od 2 do 5 i orzekł karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 91 § 2 k.k., art. 86 § 1 i 2 k.k. połączył kary grzywny orzeczone wobec S. S. wyrokami opisanymi w punktach 2 i 5 i orzekł karę łączną 230 stawek dziennych grzywny po 20 złotych;

III. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w zakresie objęcia wyrokiem łącznym kar wymierzonych wyrokiem opisanym w punkcie 1 oraz kary grzywny wymierzonej wyrokiem opisanym w punkcie 3;

IV. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych;

V. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. N. M. 147,60 złotych, w tym podatek VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu.

Apelację od wyroku wniosła obrońca skazanego, która to wydanemu wyrokowi zarzuciła obrazę przepisów prawa materialnego, mianowicie art. 89 § 1 k.k. -

w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. - w zw. z art. 4 § 1 k.k. - poprzez:

a) jego niezastosowanie i przyjęcie, że na gruncie poprzednio obowiązującego stanu prawnego nie byłoby możliwe warunkowe zawieszenie wykonania kary łącznej, podczas gdy na podstawie art. 89 § 1 k.k. - w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 roku - sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary łącznej, jeśli zachodzą przesłanki z art. 69 k.k., co stanowi względniejszy dla skazanego stan prawny, niż tworzony na podstawie art. 89 § 1 k.k. w brzmieniu od dnia 1 lipca 2015 roku;

b) jego niezastosowanie i w konsekwencji przyjęcie, że względniejszy dla skazanego jest stan prawny po 1 lipca 2015 roku, a zatem należy wyrokiem łącznym objąć kary orzeczone w wyrokach zawartych w pkt. 2-5 części wstępnej zaskarżonego wyroku, podczas gdy względniejsze byłoby objęcie wyrokiem łącznym kar orzeczonych w wyrokach wskazanych w punktach 2,3 i 5 części wstępnej zaskarżonego wyroku, bo przy zastosowaniu pełnej absorpcji i wymierzeniu skazanemu kary dwóch lat pozbawienia wolności Sąd może warunkowo zawiesić jej wykonanie.

Tak podnosząc, obrońca skazanego wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez połączenie kar pozbawienia wolności orzeczonych wobec S. S. wyrokami opisanymi w punktach 2, 3 i 5 części wstępnej wyroku na podstawie art. 91 § 2, art. 86 § 1 w zw. z art. 4 § 1 k.k. i orzeczenie kary łącznej w dolnej granicy, zgodnie z zasadą pełnej absorpcji, stosując stan prawny obowiązujący do dnia 30 czerwca 2015 roku,

ewentualnie zaś o:

2. uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do jej ponownego rozpoznania.

W razie nieuwzględnienia powyższych zarzutów i wniosków, obrońca sformułowała zarzut alternatywny zarzucając rażąco niewspółmierność orzeczonej kary łącznej w wymiarze trzech lat pozbawienia wolności, która nie uwzględnia całokształtu okoliczności w sposób dostateczny, zwłaszcza zaś okoliczności łagodzących, przemawiających za wymierzeniem kary łącznej w niższej wysokości od orzeczonej, w tym, w szczególności wychowawczych celów kary łącznej, relacji zachodzących pomiędzy połączonymi wyrokami tj. bliskiego związku podmiotowo-przedmiotowego popełnionych czynów oraz krótkich odstępów czasu pomiędzy ich popełnieniem.

W oparciu o powyższy zarzut obrońca wniosła o:

1. zmianę wyroku w części dotyczącej pkt 1 poprzez złagodzenie orzeczonej wobec skazanego w wyroku łącznym kary łącznej i wymierzenie jej na zasadzie pełnej absorpcji w wymiarze dwóch lat pozbawienia wolności,

ewentualnie zaś o:

2. uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji celem ponownego jej rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelację obrońcy skazanego należy uznać za bezzasadną.

W pierwszej kolejności należy się odnieść do przekonania obrońcy, iż Sąd I instancji a priori założył, że kary niższej od 3 lat pozbawienia wolności nie wymierzy i w ogóle nie rozwinął swego stanowiska, naruszając art. 424 § 2 k.p.k.

(co nota bene obrońca winien zawrzeć nie w uzasadnieniu apelacji, a wśród zarzutów podniesionych na wstępie środka zaskarżenia). Zarzut ten nie znajduje uzasadnienia

z dwóch powodów. Po pierwsze, obrońca sama przytacza argumenty, jakie Sąd Okręgowy przedstawił na uzasadnienie takiej decyzji (z jednej strony - bliskość czasowa popełnionych przestępstw i ich tożsamość rodzajowa, a drugiej - ich wielość

i wcześniejsza karalność skazanego). Wszystkie te okoliczności są przedstawione

w sposób zwięzły ale komunikatywny, nie ma wśród nich żadnego stwierdzenia, które wymagałoby doprecyzowania w świetle wydanych wobec S. S. jednostkowych wyroków skazujących. Obrońca sama przywołuje część z tych argumentów (bliskość czasową popełnionych przestępstw i ich tożsamość rodzajową) w uzasadnieniu apelacji cytując orzeczenie Sądu Najwyższego z 15 maja 1990 r.

w sprawie IV KR 80/90 (LEX nr 479159) i nie rozwijając zawartych tam twierdzeń, wobec czego nie można się zgodzić, że zastosowanie tej samej skrótowej formy przez Sąd I instancji uniemożliwiło obrońcy odkodowanie motywów rozstrzygnięcia. Zarzut obraży art. 424 § 2 k.p.k. uznać więc trzeba za całkowicie nieuzasadniony.

Po drugie, co szczególnie istotne, podkreślić należy, iż przedstawiony przez Sąd Okręgowy tok rozumowania, tj. określenie wymiaru kary łącznej jaki zostałby orzeczony zarówno w oparciu o przepisy obowiązujące przed 1 lipca 2015 r.,

jak i po tej dacie, jest metodologicznie w pełni zasadny. Ustalenie, która ustawa jest względniejsza dla sprawcy, może być dokonane jedynie w ten sposób, że sąd rozważy, jaką karę wymierzyłby za przypisany czyn na podstawie nowego prawa, jaką zaś

na podstawie prawa poprzednio obowiązującego (zob. wyrok SN z dnia 13 maja 2008r., V KK 15/08, LEX nr 398529, tak: A. Zoll [w:] A. Zoll, W. Wróbel (red.), Kodeks karny. Część ogólna. Tom I. Część I. Komentarz do art. 1-52, wyd. V, WK 2016). Organ orzekający, bazując na ustalonym stanie faktycznym, musi przygotować projekt rozstrzygnięcia z zastosowaniem przepisów ustawy nowej oraz poprzednio obowiązujących i wybrać ten, w którym sytuacja sprawcy będzie się kształtowała korzystniej (J. Lachowski [w:] V. Konarska-Wrzesek (red.), Kodeks karny. Komentarz, wyd. II, WKP 2018). Nie ma żadnych podstaw do twierdzenia, że należy wpieryw ustalić, w całym oderwaniu do sytuacji sprawcy, w której dacie całokształt przepisów jest korzystniejszy dla skazanych, a dopiero później stosując te przepisy ustalać wymiar kary łącznej. To właśnie sytuacja konkretnego skazanego, wymiary jego kar i daty popełnienia przez niego przestępstw decydują o tym czy dany zestaw przepisów jest dla niego korzystny i jaką karę łączną w tym stanie prawnym należy mu wymierzyć. Zestawienie wszystkich regulacji obowiązujących w danym dniu

nie pozwala na poczynienie takich ustaleń, bowiem wiele z nich nie może a część

nie powinna być wykorzystana do ustalenia nowej kary łącznej. Sąd I instancji zasadnie więc i adekwatnie do potrzeb określił wymiar i rodzaj kar, jakie orzekłby przy zastosowaniu przepisów obowiązujących przed i po 1 lipca 2015 r. aby następnie wybrać rozstrzygnięcie korzystniejsze dla skazanego.

Przechodząc zaś do głównego problemu będącego przedmiotem apelacji,

tj. zastosowania przy orzekaniu kary łącznej regulacji obowiązujących od 1 lipca 2015r., a nie wcześniejszych, także należy wskazać na niezasadność stanowiska obrońcy. Ustawa względniejsza to tyle, co korzystniejsza dla sprawcy. Przy takiej ocenie dwóch porównywanych ustaw należy obok zagrożeń karnych uwzględnić instytucje wpływające na wymiar kary – praktycznie wszystkie te, które wymiar kary kształtują. Oznacza to, że porównując dwie ustawy (z czasu popełnienia czynu

i z czasu orzekania w tej sprawie), należy ocenić rozwiązania ustawowe, które mogą mieć zastosowanie w danym przypadku (zob. wyrok SN z dnia 2 lutego 2006 r., V KK 199/05, OSNwSK 2006, poz. 271). Nie chodzi tu o porównywanie dwóch ustaw

in abstracto, lecz w sposób konkretny. Porównaniu podlegają te rozwiązania, które

w konkretnym wypadku mogą mieć zastosowanie. Jednolicie wypowiada się w tej kwestii Sąd Najwyższy (zob. wyrok SN z dnia 4 czerwca 2004 r., III KK 125/03, LEX nr 110539; zob. również wyrok SN z dnia 3 grudnia 2003 r., V KKK 73/03, Prok. i Pr.-wkł. 2004, nr 3, poz. 1; wyrok SN z dnia 4 września 2003 r., IV KKN 466/00, LEX nr 81200 - tak: T. Bojarski (red.), Kodeks karny. Komentarz, wyd. VII, LEX 2016).

Sam fakt, że w poprzednim stanie prawnym istniała możliwość warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności, ograniczenia wolności albo grzywny z warunkowym zawieszeniem i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania (art. 89 § 1 k.k.

w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r.) nie oznacza, że właśnie ten przepis Sąd I instancji miał obowiązek zastosować i że był on korzystniejszy dla skazanego. Przede wszystkim należy podkreślić, że - wbrew przekonaniu obrońcy - choćby obowiązek uwzględnienia okoliczności wskazanych w art. 69 k.k., wynikający wprost

z poprzedniego brzmienia art. 89 § 1 k.k. wcale nie działa na korzyść skazanego.

Art. 69 § 1 k.k. nakazywał bowiem wówczas kierować się ustaleniami, że warunkowe zawieszenie wykonania kary jest wystarczające dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa. Ustalenia poczynione w niniejszej sprawie, tj. przywołana przez Sąd I instancji liczba skazań i już wcześniejsza karalność S. S. przeczą, by warunkowe zawieszenie mogło spowodować osiągnięcie celów kary pozbawienia wolności i zapobiec powrotowi do przestępstwa. Podkreślana przez obrońcę poprawa skazanego stanowi część jego zachowania po popełnieniu przestępstw objętych jednostkowymi wyrokami, ale nie może być uznana za istotniejszą od kolejnych powrotów

do przestępstwa stanowiących przedmiot następnych skazań - rzutuujących na ocenę postawy sprawcy oraz jego właściwości i warunków osobistych. W związku z tym, także część kryteriów wskazanych w art. 69 § 2 k.k. w ówczesnym brzmieniu (nakazującego brać pod uwagę przede wszystkim postawę sprawcy, jego właściwości

i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia oraz zachowanie się po popełnieniu przestępstwa) przemawia przeciwko warunkowemu zawieszeniu wykonania nowej kary łącznej orzeczonej wobec skazanego. Przed popełnieniem przestępstw,

za które skazano S. S. wyrokami III K 110/18, V K 684/14

i V K 683/14, tj. przed 28 lutego 2013 r., skazany był już czterokrotnie karany, w tym dwa razy wymierzano mu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania i dwukrotnie zezwalano na ich odbycie w systemie dozoru elektronicznego, co nie przyniosło żadnych skutków resocjalizacyjnych. W związku z tym, Sąd podziela przekonanie Sądu Okręgowego, iż wymierzenie skazanemu nowej kary łącznej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania w oparciu o regulacje sprzed 1 lipca 2015 r. nie znajdowało żadnego uzasadnienia.

Równie krytycznie należy się odnieść do zawartych w apelacji twierdzeń

o możliwości zastosowania zasady pełnej absorpcji. Przypomnieć tu wypada,

że niezależnie od możliwości zastosowania przy wymiarze kary łącznej zasady pełnej absorpcji, asperacji, jak i zasady pełnej kumulacji, oparcie wymiaru na zasadzie absorpcji lub kumulacji traktować należy jako rozwiązanie skrajne, stosowane wyjątkowo i wymagające szczególnego uzasadnienia [por. A. Marek, Kodeks...,

s. 293; M. Szewczyk (w:) K. Buchała, Z. Cwiakalski, M. Szewczyk, A. Zoll, Komentarz..., s. 397-398; A. Zoll (w:) K. Buchała, A. Zoll, Kodeks..., s. 562;

L. Tyszkiewicz (w:) M. Kalitowski, Z. Sienkiewicz, J. Szumski, L. Tyszkiewicz,

A. Wąsek, Kodeks..., s. 262] - tak: P. Kardas [w:] A. Zoll (red.), Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. Tom I. Komentarz do art. 1-116 k.k., wyd. IV, LEX 2012. Zasadnicze znaczenie w zakresie wymiaru kary łącznej mają dyrektywy prewencyjne zarówno w aspekcie prewencji indywidualnej, jak i prewencji generalnej. Popełnienie kilku przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej, niż wynikałoby to z dyrektywy absorpcji [por. A. Zoll (w:) K. Buchała, A. Zoll, Kodeks..., s. 562; M. Szewczyk, Kara..., s. 78 i n.; wyrok SA w Warszawie z dnia 12 lipca 2000 r., II AKa 171/00, OSA 2001, z. 2, poz.5; M. Niewiadomska, Wokół kary..., s. 49 i n.). Decydujące znaczenie przy wymiarze kary łącznej mają zatem cele zapobiegawcze i wychowawcze, jakie ma odnieść kara w stosunku do skazanego (por. P. Zwolak, Glosa do uchwały SN z 25 października 2000 r., I KZP 28/00..., s. 114 i n. - tak: P. Kardas [w:] A. Zoll (red.), Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. Tom I. Komentarz do art. 1-116 k.k., wyd. IV, LEX 2012). Podkreślane przez obrońcę popełnienie przestępstw podobnych w bliskich odstępach czasu uzasadnia znaczną absorpcję w wymiarze kary łącznej, ale dopuszczenie się ich na szkodę różnych pokrzywdzonych, a także roczna przerwa pomiędzy czynami, za które skazano S. S. wyrokami III K 110/18 i V K 684/14 - nakazuje odstąpienie od absorpcji pełnej na rzecz częściowej kumulacji, gdyż oznacza niekompletność kryteriów ściślego związku przedmiotowego i podmiotowego zbiegających się realnie przestępstw (podobnie - wyrok SA w Krakowie z dnia 7 marca 1991 r., II AKr 15/91, KZS 1991, z. 3, poz. 12).

Założenie większej względności kary łącznej orzeczonej na podstawie

tzw. „starych” przepisów jest niepoprawne także ze względu na ilość kar podlegających połączeniu. Wbrew argumentacji przytoczonej w apelacji, połączeniu w oparciu o przepisy sprzed 1 lipca 2015 r. połączeniu podlegałyby 4 a nie 3 kary pozbawienia wolności. Art. 85 k.k. (ani żaden inny przepis rozdziału IX Kodeksu karnego) w ówczesnym

brzmieniu nie przewidywał bowiem możliwości łączenia już orzeczonych kar łącznych, w związku z czym łączeniu podlegały wyłącznie kary jednostkowe wymierzone w poszczególnych wyrokach. Wobec tego, w sprawie V K 683/14 zamiast kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności, należałoby brać pod uwagę dwie kary - po 1 rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności każda. Jak łatwo więc zauważyć, wyraźnie wyższa byłaby suma orzeczonych kar stanowiąca górną granicę możliwej do orzeczenia nowej kary łącznej, gdyż wynosiłaby 7 lat pozbawienia wolności, co umknęło także Sądowi Okręgowemu. Czyni to jednak także bezpodstawnymi twierdzenia obrońcy, iż ustalona przez Sąd I instancji nowa kara łączna wynikająca, według apelacji, z połączenia 3 kar na podstawie przepisów sprzed nowelizacji, winna być niższa od ustalonej na podstawie przepisów z daty orzekania, a łączącej 4 kary. Ani liczba skazań ani charakter czynów - z których wszystkie skierowane były przeciwko mieniu wskazując na niepoprawność i postępującą specjalizację skazanego - nie przekonuje do takiego stanowiska. Błędne zaś określenie przez Sąd I instancji granic potencjalnej kary łącznej, możliwej do orzeczenia w oparciu o przepisy sprzed 1 lipca 2015 r., nie wpłynęło na przekroczenie rzeczywistych ram orzekania kary ustalonej na co najmniej 3 lata pozbawienia wolności, w związku z czym nie może być traktowane jako obraza prawa materialnego, a co najwyżej może być analizowane w aspekcie niewspółmierności ustalonej kary, która jednak - jak wskazano powyżej - była adekwatna do przesłanek orzekania kary łącznej na podstawie przepisów sprzed 1 lipca 2015 r.

Równie niezasadne jest założenie obrońcy, iż kara 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczona wyrokiem V K 261/17, której odbywanie skazany już kończył (a zakończył - jak wynika z opinii zakładu karnego - 26 sierpnia 2019 r. - k. 32) i która nie mogłaby zostać połączona z innymi na podstawie przepisów sprzed 1 lipca 2015 r. w istocie nie działa na korzyść skazanego także w nowym stanie prawnym.

W pierwszej kolejności należy podnieść, że dla ustalania czy konkretna kara jest względniejsza dla skazanego - także przy wydawaniu wyroku łącznego - istotne są tylko daty popełnienia czynu i wydania wyroku przez Sąd I instancji, w związku

z czym spodziewane późniejsze zmiany, co do zasady nie mogą wpływać na treść orzeczenia zapadającego w tej materii. Co jednak istotniejsze, obrońca zupełnie pomija fakt, że objęcie skazania z wyroku V K 261/17 nową karą łączną spowoduje zaliczenie czasu odbywania kary 10 miesięcy pozbawienia wolności w całości

na poczet kary łącznej, zaś przyjęcie poprzedniego stanu prawnego - pozbawiłoby skazanego tego dodatkowego zaliczenia. W związku z tym (i wszystkimi przywołanymi powyżej okolicznościami) oczywista jest dla Sądu Odwoławczego słuszność przyjęcia obecnego stanu prawnego jako względniejszego dla sprawcy.

Należało więc rozważyć zasadność sformułowanego przez obrońcę zarzutu ewentualnego, tj. rażącej niewspółmierności kary łącznej orzeczonej na nowo w wyroku łącznym z 14 marca 2019 r. Na poparcie swego zarzutu obrońca wskazał aktualne właściwe zachowanie skazanego w warunkach izolacji i zaangażowanie w proces resocjalizacji, a także fakt, że przestępstwa, za które orzeczono podlegające łączeniu kary były popełnione 4-5 lat temu.

Sąd pierwszej instancji miał możliwość wymierzenia kary łącznej w przedziale od 2 lat pozbawienia wolności i 200 stawek grzywny po 20 zł (kara najwyższa) do sumy kar, która to wynosi 4 lata i 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz 275 stawek grzywny po 20 zł. Orzekł karę łączną 3 lat pozbawienia wolności i 230 stawek dziennych grzywny po 20 zł.

Sąd Odwoławczy w tej kwestii w całości popiera argumentację przedstawioną przez Sąd I instancji w uzasadnieniu wyroku łącznego. Aby uniknąć jej powtarzania,

a także ponownego wskazywania na okoliczności uzasadniające ustalenie tożsamego wymiaru kary w oparciu o przepisy sprzed nowelizacji, które także w większości zachowują aktualność w nowym stanie prawnym, ograniczyć się trzeba

do podkreślenia, że przy wydawaniu wyroku łącznego obecnie najistotniejsze są okoliczności wskazane w art. 85a k.k., tj. przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby

w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Oznacza to, że większy nacisk obecnie przy wymiarze kary Sąd winien kłaść na prewencję indywidualną i ogólną, nie pomijając opisanych na wstępie i przywołanych przez obrońcę dodatkowych kryteriów. Odnosząc się do nich bezpośrednio, poza przedstawioną wcześniej argumentacją, można uzupełniająco stwierdzić, że dyskusyjne jest zaangażowanie skazanego w proces resocjalizacji, gdyż jego postawa w zakładzie karnym jest taka, jakiej oczekuje się od każdego skazanego i nie wyróżnia się na tle innych, zaś odbywanie kary w systemie zwykłym przekonuje, że skazany nie jest zainteresowany intensywniejszą pracą nad sobą w celu uniknięcia powrotu do przestępstwa. Sam okres jaki upłynął od popełnienia czynów karalnych, na który przypada także rok izolacji więziennej, czy deklarowany krytycyzm wobec popełnionych czynów nie jest jeszcze gwarancją uniknięcia ponownego popełnienia kolejnego przestępstwa przez skazanego. W związku z tym także w ocenie Sądu Odwoławczego wymaga on dalszej resocjalizacji w warunkach izolacji więziennej, a jej wymiar określony przez Sąd Okręgowy jest proporcjonalny zarówno do potrzeb w tym zakresie, jak i do kar, które podlegały łączeniu w niniejszej sprawie. Orzeczenie kary łącznej w wymiarze o rok i 10 miesięcy niższym od sumy kar oznacza dla skazanego istotne skrócenie pobytu w jednostce penitencjarnej i umożliwienie szybszego powrotu do rodziny bez znacznego uszczerbku dla procesu jego resocjalizacji. W ocenie Sądu Odwoławczego, kara w niższym wymiarze nie spełniałaby swoich celów zapobiegawczych i wychowawczych w wystarczającym stopniu. Z tych też względów zaskarżony wyrok należało utrzymać w mocy.

Na podstawie art. 624 kpk Sąd Apelacyjny zwolnił skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze. Biorąc pod uwagę jego sytuację – pobyt w izolacji, nieodpłatne zatrudnienie w zakładzie karnym oraz trudną sytuację finansową rodziny na wolności wykluczającą udzielania mu wsparcia pieniężnego - ich uiszczenie byłoby dla S. S. zbyt uciążliwe.

O kosztach obrony udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz. U. 2018. 1184 t.j.) i § 4 ust. 1, 2 i 3 w zw. z § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 18.)

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności - orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.

SSA Małgorzata Jankowska SSA Janusz Jaromin SSA Stanisław Stankiewicz